

Rapport VVE-audit
SPIIL-centrum 't Hofke te Eindhoven
Voorschool Korein Kinderplein
Vroegschool basisschool De Boog

1 december 2017

Audit uitgevoerd in opdracht van de gemeente Eindhoven door
Marlies de Wever

BCO | **Onderwijsadvies**

Inleiding

Om de kwaliteit van VVE op de SPIL-centra te versterken zijn in het najaar van 2017 VVE-audits uitgevoerd in de gemeente Eindhoven. Deelname geschiedde op vrijwillige basis. De kwaliteitsaspecten zoals beschreven in het inspectiekader vormde hiervoor –evenals in de VVE-monitor van Eindhoven- het uitgangspunt.

Een VVE-audit bevat de volgende onderdelen:

- documentenstudie,
- quickscan ingevuld door voor- en/of vroegschool,
- voorgesprek met de management en/of VVE-coördinator (0,5 uur),
- maximaal twee groepsbezoeken per voorschool (1 uur),
- maximaal twee groepsbezoeken per vroegschool (1 uur),
- interview met de management en/of VVE-coördinator (1 uur),
- gesprek met ouders (0,5 uur),
- gesprek met pedagogisch medewerkers (0,5 uur),
- reflectie met de management en/of VVE-coördinator (0,5 uur).

De kwaliteitsaspecten zijn als volgt beoordeeld:

Aspect	Kwaliteitsbeoordeling via
Ouders	documentenstudie en interviews
Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma	groepsbezoeken en interviews
Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch handelen	groepsbezoeken en interviews
Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen	groepsbezoeken en interviews
Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep	documentenstudie en interviews
Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen	documentenstudie en interviews
Kwaliteitszorg binnen de het SPIL-centrum	documentenstudie en interviews
Doorgaande lijn	documentenstudie en interviews

Per bovenstaand aspect is een gemiddeld kwaliteitsoordeel voor het gehele SPIL-centrum gegeven:

- Nog niet op orde en geen ontwikkeling zichtbaar.
- Nog niet op orde, maar eerste ontwikkelingen zichtbaar.
- Bijna op orde en ontwikkelingen volop in gang.
- Voldoende op orde.
- Goed op orde.

Dit gemiddelde oordeel is gebaseerd op de beoordeling van de deelaspecten die steeds apart voor de voor- en voegschool zijn beoordeeld (-, -, +/-, +, ++). Alleen deelaspecten van het kwaliteitsaspect 'doorgaande lijn' zijn voor het SPIL-centrum als totaal beoordeeld. De beoordeling is waar nodig toegelicht: met name opvallende afwijkingen worden besproken. Tot slot zijn ontwikkelsuggesties gegeven: *quick wins* betreffen verbeteringen die snel kunnen worden doorgevoerd, verbeteringsuggesties betreffen verbeteringen die meer tijdsinvestering vragen.

Op de laatste pagina van het rapport is een samenvatting gegeven van de gemiddelde kwaliteit per aspect, worden de sterke punten van het SPIL-centrum, de drie belangrijkste *quick wins* en de drie belangrijkste verbeteringsuggesties opgesomd.

BCO Onderwijsadvies

28 december 2017

Ouders

		--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
Er staat ouderbeleid op papier gericht op het betrekken van ouders als partner in de ontwikkeling van hun kind	voorschool				■		<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks aanpassen van populatiegegevens. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een concrete uitwerking van wat ouders van de Spil <i>mogen</i> verwachten, maar wat zijn eigen lijk de verwachtingen van ouders? Vraag hiernaar tijdens de wensperiode op de Spil en geef vooraf jullie verwachtingen ter informatie, zodat ouders zich hierop kunnen voorbereiden. Wensen en behoeften kunnen ook naar voren komen tijdens evaluaties van ouderactiviteiten. Als partners samenwerken betekent: een balans opmaken van wat we samen willen, kunnen en wensen te realiseren. Elkaars expertises onderzoeken en inzetten, dus ook differentiëren in ouderpartnerschap. Verbind de mogelijkheden van ontwikkelingsondersteuning door spel van ouders thuis, aan de schoolontwikkelplannen van spelimpulsen en spelomgeving.
	vroegschool				■			
Ouders worden vooraf, tussendoor en bij vertrek geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind	voorschool				■		<ul style="list-style-type: none"> Vraag ouders naar de bekendheid met sociale media, zodat het ouderportaal voor iedereen toegankelijk is. Zorg desnoods voor mogelijkheden van installatie en gebruik. Ouders kunnen deze dienst voor nieuwe ouders invullen. 	
	vroegschool				■			
Intake	voorschool				■		<ul style="list-style-type: none"> Bring in beeld hoeveel percentage ouders (van doelgroepkinderen) deelnemen aan de inloop en de ouderactiviteiten. 	
	vroegschool				■			
Ouders worden gestimuleerd om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen	voorschool				■		<ul style="list-style-type: none"> Laat ouders meteen na een ouderbijeenkomsten evalueren: wat is de meerwaarde voor hun geweest? 	
	vroegschool				■			
Ouders participeren in VVE-activiteiten in de SPIL	voorschool				■			
	vroegschool				■			
Ouders worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind	voorschool				■			
	vroegschool				■			
Met ouders van kinderen met extra ondersteuningsbehoeften wordt als partners samengewerkt	voorschool			■				
	vroegschool			■				
Er wordt rekening gehouden met de thuistaal	voorschool				■			
	vroegschool				■			
Gemiddelde kwaliteit SPIL					●			

Toelichting

Ouderevaluaties per ouderactiviteit geven meer zicht op behoeften en wensen dan evaluaties over een langere tijdsperiode, die worden vaak algemeen beoordeeld.

Per ouderactiviteit individueel evalueren kan minutenwerk zijn om in te vullen. Probeer dit aansluitend schriftelijk of digitaal te laten doen. (vbld.:

<https://www.mentimeter.com/>

De Spil heeft een beeld van de populatie en de woon- en leefomstandigheden in de wijk. De grote diversiteit in populatie kan nog specifiek in beeld gebracht worden met percentages. Dit kan weer van invloed zijn op het specificeren / aanpassen van het huidige ouderbeleid.

Als het gaat om educatief partnerschap - met name voor ouders van kinderen die extra ondersteuningsbehoeften nodig hebben - dan liggen de kansen hiervoor in het personaliseren van duurzame oudercontacten. Naast de formele contacten die vastgelegd zijn, gaat het vooral ook om de informele contacten, waar gezocht wordt naar samenwerkingsmogelijkheden voor ontwikkelingsstimulering. De kansen en mogelijkheden kunnen per gezin verschillen. Het is niet persé de bedoeling om ouders aan te zetten om thuis te 'oefenen', maar het vooral te zoeken in thuis samen (educatief) spelen, prentenboeken lezen (en uitspelen in verteltafels) en samen huishoudelijke taakjes doen. De instelling kan ouders hierbij wijzen op de veelheid aan verschillende woorden die dan doelbewust worden ingezet. De Spischolingsplannen van dit schooljaar, wat betreft spelimpulsen en spelomgeving, kunnen juist in de thuissituatie en wijkomgeving goed toegepast worden door ouders. Het op zoek gaan naar de inzet van oudertalenten en – hobby's is een prima actie van de Spil, die ook partnerschap bevordert.

De basis van ouderbetrokkenheid en participatie ligt in het opbouwen van een vertrouwensrelatie en in het zoeken naar verbinding. Daarin investeert de Spil in hoge mate!

Kwaliteit van de uitvoering van VVE (= proceskwaliteit)

Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma	--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
Er wordt gewerkt met een integraal aanbod dat aansluit bij het (beoogde) niveau van alle peuters				■			<ul style="list-style-type: none"> • Investeer bij het samen opzetten van thema's vooral in 'hoe' je het doet: het opbouwen van het thema met kinderen, het samen inrichten van hoeken, het opbouwen en begeleiden van de spelverhalen in de hoeken, ed. • Vergelijk elkaars werkpapieren t.a.v. thema-ontwerp, thematisch werkplan voor de groep, weekplanning met dagreflecties op het aanbod, differentiatie met kleine groepjes en het integreren van het volgsysteem KJK!
				■			
Er wordt gewerkt met een doelgerichte planning				■			
				■			
Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend				■			
				■			
Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd				■			
				■			
Het aanbod is afgestemd op de behoeften die kenmerkend zijn voor de kindpopulatie				■			
				■			
Gemiddelde kwaliteit SPIL				●		<ul style="list-style-type: none"> • Slim registreren: weinig en effectief is veel. 	

Toelichting

Het Spilcentrum kijkt kritisch naar de thema's die aangeboden worden, vanuit hun procesgerichte waarnemingen van welbevinden en betrokkenheid bij kinderen. Het is belangrijk dat je als begeleider zelf enthousiast bent en geïnspireerd raakt door de thema inhouden, zodat je dit kunt overbrengen op de groep. Dan zal ook de betrokkenheid bij kinderen toenemen en zullen de effecten van het aanbod groter zijn. Thema's zijn middelen om doelen te kunnen bereiken. Als je de thema's meer wilt laten aansluiten bij kinderen door het maken van eigen keuzes, dan is het wenselijk om goed in te zetten op het doelgericht spelen en werken vanuit verantwoorde inhouden:

<http://jongekind.slo.nl/Paginas/bouwstenen-leerplan-jonge-kind.aspx> Vergelijk elkaars werkpapieren en probeer tot een eenvoudig en eenduidig systeem te komen, in een doorgaande lijn opgezet met dezelfde doelen, die steeds uitgebreider en complexer worden naarmate kinderen zich ontwikkelen.

Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat	--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
Het pedagogisch handelen van de leidsters/leerkrachten is respectvol					■		<ul style="list-style-type: none"> De hoeken van de peutergroep kunnen groter van opzet zijn en meer ingedeeld op basis van de verschillende spelinhouden.*
					■		
De leidsters/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen					■		
					■		
De leidsters/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen					■		
				■			
De leidsters/leerkrachten tonen respect voor de autonomie van het kind					■		
				■			
De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel en taal uitlokkend				■			
				■			
De leidsters/leerkrachten geven de kinderen feedback op hun speel-leerproces					■		
				■			
Gemiddelde kwaliteit SPIL				●	●		

Toelichting

Het spelen en werken *met kleine groepjes* kinderen is geobserveerd in de peutergroep en niet in de groepen 1-2. Daar is alleen een aanbod in de grote kring geobserveerd, waardoor enkele onderdelen van dit kwaliteitsaspect minder goed waargenomen zijn.

In alle bezochte groepen heerst een veilig en positief klimaat, met een goed ontwikkelde kwaliteit van relatie en verbondenheid met kinderen. Ook kinderen met bijzondere kenmerken mogen zichzelf zijn en worden extra ondersteund in hun sociale en persoonlijke competenties.

De speel- leeromgeving van de peutergroepen kan verrijkt worden met grotere hoeken, wat mogelijk is, gezien de grote open ruimten. De huishoek kan dan verdeeld worden in verschillende sub-hoekjes: kook- eetgedeelte, poetsspullenhoekje, babyverzorgingshoek, telefoonhoekje met pen / papier, leeshoekje met krant, supermarktfolders, ed. De verschillende spelverhalen die hier bij kunnen horen, komen dan functioneler tot hun recht. De bouw- en constructiematerialen kunnen ook gescheiden worden, zo voorkom je dat allerlei materialen door elkaar gebruikt worden. De kast met ontwikkelingsmaterialen en de creatieve kast zijn goed ingericht: weinig is veel. De inrichting bij de groepen 1-2 is rijk aan uitdagende en levensechte hoeken met veel plaatmaterialen uit de echte wereld als inspiratiebron. De inrichting is goed gestructureerd en overzichtelijk, maar oogt wel druk en vol.

Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen	--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
Het educatief handelen van beide leidsters is goed op elkaar afgestemd					■	• N.v.t....	
voorschool							
vroegschool							
Er worden effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd					■		
voorschool							
vroegschool					■		
De leidsters bevorderen de interactie met en tussen kinderen					■	• Toelichting: nauwelijks waargenomen in de grote kring activiteiten in beide groepen 1-2.	
voorschool							
vroegschool				■			
De leidsters stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken					■		
voorschool							
vroegschool					■		
De leidsters bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen					■		
voorschool							
vroegschool					■		
Het gedrag van de leidsters kenmerkt zich door sensitieve responsiviteit					■		
voorschool							
vroegschool					■		
De leidsters stemmen de activiteiten en leermaterialen af op verschillen in de ontwikkeling van het individuele kind					■		
voorschool							
vroegschool					■		
Gemiddelde kwaliteit SPIL					●		

Toelichting

Het educatief handelen - wat tijdens de korte observatiemomenten in grote en kleine groepen is waargenomen - is van bijzonder hoge kwaliteit: ontwikkelings-bevorderend door de inbreng van de naaste zone in ontwikkeling van kinderen. In beide observaties zijn , tijdens de grote kringen, denk-stimulerende gesprekken aan de orde geweest.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep	--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
Over de kennis en vaardigheden van de kinderen wordt systematisch informatie (met een gestandaardiseerd instrument) verzameld				■			<ul style="list-style-type: none"> • Uit de waarnemingen van de rijke speel- leeromgevingen en het educatief handelen is gebleken dat P.M. en leerkrachten weten wat ertoe doet om ontwikkeling uit te dagen en te stimuleren . De volgende stap is, om een systeem te bedenken wat dit handelen duidelijk kan weergeven: schriftelijk of digitaal • Werk vooral planmatig aan de brede ontwikkeling van kinderen en neem daarbij de nodige kennis en vaardigheden mee. • Planmatig werken op kindniveau betekent, dat je met groepjes kinderen voorafgaand aan taken of hoekenwerk in gesprek gaat, zodat ook het kind een aandeel kan hebben in activiteiten. Onderwijsbehoefte kunnen dan meer tot hun recht komen.
Deze informatie wordt systematisch vergeleken met de verwachte ontwikkeling				■			
De begeleiding is planmatig voor: de hele groep				■			
De begeleiding is planmatig voor: de kleine of tutorgroep (zowel extra ondersteuning als inspelen op talenten)				■			
De begeleiding is planmatig voor het individuele kind				■			
De aangeboden begeleiding en zorg wordt geëvalueerd				■		• Zet vooral in op kortdurende reflecties van dag-, week- en thema-reflectie. Reflecteer naast resultaat voornamelijk op de speel- en werkprocessen van kinderen.	
Er is specifieke aandacht voor de taalontwikkeling				■		• Verbind taalontwikkeling aan betekenisvolle taal-leesactiviteiten.*	
Observatiegegevens worden gebruikt in een cyclisch proces (doelen stellen, aanbod, evalueren, bijstellen)				■			
Gemiddelde kwaliteit SPIL				●			

Toelichting

Het cyclisch, planmatig werken zit ingebouwd in het verantwoord omgaan met het KIJK!-volgsysteem (voor de langere termijn) en in de thematische werkperioden (kortere termijnen). Maak dit concreter en daardoor handelingsgerichter door doelen te verbinden aan rijke (spel-)activiteiten en hoeken, die je in een thema samen met kinderen opbouwt. Reflecteer dan ook dagelijks op het aanbod en de effecten daarvan voor de groepjes kinderen die je doelbewust begeleidt en verzamel deze gegevens voor de thema-evaluatie: wat heb ik als begeleider in dit thema met deze activiteiten kunnen bereiken met de verschillende groepjes kinderen en met individuele kinderen die speciale aandacht vragen. Dan reflecteer je op je eigen aandeel, het aandeel van het kind en het aandeel van de thematische activiteiten en omgeving. Dan is het voor een goed vervolg, 3-voudig beredeneerd! De verdieping in spel- en spelontwikkeling kan hierbij van grote toegevoegde waarde zijn, zeker wat betreft de doorgaande lijn van spelen naar doelbewust leren.

Taalactiviteiten hebben een hoge ontwikkelwaarde als ze betekenisvol zijn en kinderen actief en met een hoge betrokkenheid eraan kunnen werken: zet in op een rijke leescultuur, de boeken-maken-hoek, de verteltafel, woordenlijsten aan hoeken verbinden, spelverhalen spelen, mind-mappen met kleuters, ed. Volg daarin de talige ontwikkeling, zowel mondeling als schriftelijk.

De Spil blijft kritisch kijken naar het eigen handelen in de praktijk en werkt aan doelgerichte interventies voor spel- en taalontwikkeling en groepsgerichte begeleidingsplannen vanuit een systematische opgebouwd zorgoverzicht van kinderen. Blijf dit vooral zo doen en neem niet zomaar andere systemen over om in te zetten. De mate van betrokkenheid en welbevinden van kinderen geeft aan dat je op het goede spoor zit.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen	--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
Leidsters/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- respectievelijk voorschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg voorschool				■			<ul style="list-style-type: none"> Blijf naast kindgerichte evaluaties ook inzetten op groepsgerichte aanpakken / evaluaties en neem ouders hier vanaf stap 1 in mee als partners
				■			
Leidsters/leerkrachten melden kinderen aan voor externe zorg, wanneer de voor- respectievelijk voorschool de gewenste zorg niet kan leveren voorschool				■			
				■			
De leidster/leerkracht blijft kinderen met extra, externe zorg ook zelf helpen voorschool				■			
				■			
De geboden extra ondersteuning wordt regelmatig zelf en/of met externe partners geëvalueerd en bijgesteld voorschool					■		
					■		
Gemiddelde kwaliteit SPIL				●			

Toelichting

Samen de kansen en mogelijkheden onderzoeken en leren van elkaar: externen vanuit hun expertises, school / instelling en ouders vanuit hun mogelijkheden voor ontwikkelingsstimulering. Denk o.a. aan groepjes voor logopedie, ergotherapie, e.d. Altijd afsluiten met concrete acties en voortgangsafspraken, waarvoor elke partij zelf kan kiezen vanuit eigen mogelijkheden.

Kwaliteitszorg binnen het SPIL-centrum

	--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
De voor/ vroegschool evalueert de kwaliteit van VVE regelmatig en betreft daarbij feedback en tevredenheid van belanghebbers				■		<ul style="list-style-type: none"> Geef in de evaluatie aan wat al geborgd kan worden. 	
voorschool				■			
vroegschool				■			
De voor/ vroegschool evalueert de resultaten van VVE regelmatig en gebruikt daarbij objectieve informatie				■			
voorschool				■			
vroegschool				■			
De voor/ vroegschool werkt planmatig aan VVE-verbeteractiviteiten en heeft daarbij ambitieuze doelen					■	<ul style="list-style-type: none"> Afstemmen en borgen wordt planmatig ontwikkeld. Een volgende stap is het vastleggen van specifieke kwaliteitsaspecten.* 	
voorschool					■		
vroegschool					■		
De voor/ vroegschool borgt de kwaliteit van VVE				■			
voorschool				■			
vroegschool				■			
Gemiddelde kwaliteit SPIL				●			

Toelichting

De kwaliteitszorg bewaken, analyseren, verbeteren en borgen wordt Spilbreed toegepast door een ambitieus en deskundig Spil-MT-team .

*Het afstemmen en borgen van specifieke kwaliteitsaspecten. Denk hierbij aan: hoe je als Spil een thema ontwerpt en uitvoert, wat zijn de bedoelingen van de verschillende fase in een thema, welke werkvormen kunnen daarbij horen om kinderen actief te betrekken bij de inhouden of om hun voorkennis op te halen. Op welke wijze werk je aan de woordenschat gedurende een thema en hoe kun je de woordenschatdidactiek verbinden aan het spel en hoekenwerk, zodat kinderen écht met 'woorden in de weer' zijn.

Doorgaande lijn

	--	-	+/-	+	++	Quick wins	Verbetersuggesties
Er is VVE-coördinatie tussen de voor- en vroegschool					■		<ul style="list-style-type: none"> Leren van elkaars werkprocessen - hoe doen we dat in ons Spilcentrum – levert veel meer op dan alleen kijken naar resultaten. De kwaliteiten hiervoor zijn zichtbaar aanwezig, maak hier effectief gebruik van.
Voldoende kinderen stromen door naar de bijbehorende vroegschool				■			
De voorschool zorgt voor een warme overdracht					■		
Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				■			
Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				■			
De voor- en vroegschool gaan op een vergelijkbare manier met ouders om				■			
De begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op een gelijke wijze georganiseerd				■			
Gemiddelde kwaliteit SPIL				●			

Toelichting

De Spil ontwikkelt zich m.n. goed in de doorgaande lijn, omdat er sprake is van één team, zowel in de relatiesfeer als in de professionele verbindingen. Krachtige interventies zijn gekozen in het meer procesmatig denken en handelen en in het ombuigen van het aanbod in opbrengstbewust spel in een rijke speel-leeromgeving. Mooi dat ook groep 3 hierbij betrokken raakt.

Samenvatting

Aspect	Gemiddelde kwaliteit SPIL
Ouders	●
Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma	●
Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat	● ●
Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen	●
Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep	●
Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen	●
Kwaliteitszorg binnen het SPIL-centrum	●
Doorgaande lijn	●
Gemiddelde kwaliteit over alle aspecten	●

Sterke kenmerken van SPIL-centrum 't Hofke

- Een hoog ontwikkelde kwaliteit van relatie en verbondenheid met alle betrokkenen
- Kindgerichte benadering: gezien en gehoord worden
- Positief waarderend Spilleiderschap met ambitie

Op korte termijn verbeteren: de drie belangrijkste quick wins

1. Individueel evalueren na elke ouderactiviteit om meerwaarde te onderzoeken.
2. Verbind taalontwikkeling aan betekenisvolle activiteiten.
3. Geef vanuit planevaluaties aan wat geborgd kan worden.

Op langere termijn verbeteren: de drie belangrijkste verbeterpunten

1. Partnerschap met ouders ontwikkelen, wat willen en kunnen we samen.
2. Leren van de kwaliteiten van elkaars werkprocessen en Spilbreed borgen.
3. Een effectief Spilsysteem ontwerpen voor een planmatig en beredeneerd aanbod.